

пептръ

МИШТЕ, ИШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 20.

Luni, 13. Maiu

1846.

ИСТОРИА ПРОПРИЕТЪЩИ.

(Брмаре.)

Дптре попоръле ръсъритене, паџа евреѣлор есте ачеа кареа прѣ леџислаџа лѣи Моѣсе прѣми чеа маѣ дпсепнатъ органисаџие де проприетате дптръ дпделес релеџеос шѣ социал. Темелиа есте проприетатеа даџъ фамѣлѣлор шѣ семѣнѣлор (tribus), къџи адѣкъ Моѣсе с'аџ дпчеркат а ставѣли шѣ а вечнѣи проприетатеа дп фамѣлѣи шѣ дп семѣнѣи атѣт де стрѣнс, къџ дпстрѣнарѣа сѣ пѣ фѣе ертатъ де къџ пѣмаѣ пе зп тѣмп. Маѣ зѣтеѣ даџорѣле пе каре Израѣлтенѣи ле фѣчеа зѣи дела алџи треџеа сѣ фѣе ертате тот ла шепте анѣ одаџъ, ѣар ачеѣа карѣи дпшѣ дпстрѣнасѣрѣ персѣпеле, адѣкъ се вѣндѣсѣрѣ пе сѣпешѣ ка робѣ треџеа сѣшѣ рекѣџѣџе либертатеа. Апоѣ дп апѣл ѣѣвѣларѣѣ, адѣкъ тот ла 49 анѣ одаџъ тѣте аверѣле дпстрѣнате дела фамѣлѣи сѣѣ семѣнѣи авѣа а се репѣорѣче ла проприетарѣѣл прѣмѣтѣв фѣрѣ а фѣ рѣскѣмпѣрате. (Вѣѣл апѣте ла карѣа Левѣѣлор кап 25 дптрѣг.). Кѣ кѣпѣл ачѣста пѣтѣпѣтѣл Канааџ дѣп порѣџка Іеховѣи фѣ дпптрѣѣт дѣпѣ фамѣлѣи шѣ семѣнѣи дпсѣ къ прѣвѣѣџъ ла пѣтѣрѣл ѣпшѣлор дѣо фѣкаре. О сѣпѣрѣ семѣнѣе,

а лѣи Левѣи, пѣ фѣ сѣферѣтѣ а ѣнтра дп вреѣо проприетате, еа треџеа сѣ вѣѣџѣаскъ дела алтарѣѣл Домпѣлѣи. Дппѣрѣѣреа ачѣста декретатъ прѣн органѣл лѣи Моѣсе фѣ рѣалисатъ прѣн Ісѣс Навѣи. — Іѣѣа фѣнѣдamentalъ аѣ ачѣстеѣ органисаџиѣ е къ тотѣл релеџеѣсѣ. Попорѣл евреѣѣ кѣмат а фѣи зп попор де преѣѣдѣ, треџеа сѣшѣ дптемеѣе Статѣл шѣ тѣтѣ леџислаџа пе ѣѣѣа лѣи Дѣмнеѣѣѣ. Дѣѣѣ, Дѣмнеѣѣѣ е вечнѣк шѣ пѣмѣтат; токма аша треџеа сѣ фѣе шѣ проприетатеа, прѣн зрмарѣ де шѣ се дпстрѣна чеѣа, дп ал чѣпчѣзѣчѣлеа ап треџеа ѣс се рѣдпѣорѣкъ ла веѣѣѣл проприетарѣѣ. Ачѣстѣ леџеа а лѣи Моѣсе дѣпѣ маѣ пѣлте веакѣрѣи, пѣпѣ къпѣ евреѣи се вѣѣстѣмѣѣѣрѣ шѣ перѣѣрѣ тот.

Дп Грѣѣѣа антѣкъ семѣнѣѣле сѣѣ чѣтѣѣѣле (civitates адѣкъ социѣтѣѣѣле де ѣmenѣи) авѣ дрепѣтѣл маѣ палт (supremum, souverain) прѣсте тѣте аверѣле чѣтѣѣѣѣлор: проприетатеа ера колектѣвѣ. Ачѣст карактер релеџеос шѣ наѣional де проприетате се аратъ асѣменеа шѣ ла Рома, зпѣде пѣтем доѣѣѣдѣ треѣ епѣче прѣнѣпѣпале дптрѣ десѣолтарѣа ѣѣѣѣ де проприетате. Дп епѣка прѣмарѣ проприетатеа ера прѣвѣѣтѣ пѣмаѣ ка ѣнстѣтѣѣѣе релеџеѣсѣ; дп адѣѣа еа лѣѣ зп карактер ариѣтократѣк,

да а треѝа prin некърмателе лѝите че кърѝеа днтре попор шѝ аристократѝе (патриѝии, сенаторѝи) примѝи зп характер individual шѝ приват. Дѝнсь нѝчѝ дѝтрѝзна дѝн ачесте треѝи епоче idѝea propriѝetѝii naѝionale нѝ с'аѝ щерс кѝ тотѝл; de шѝи слѝвѝтъ некърмат, ea се пѝстрѝ' тотѝш пѝлѝ дѝн сѝзршѝт, de шѝи маѝ ла зрѝмѝ нѝмаѝ дѝкѝнѝтъ, дѝн кѝт Gaius L. 2. §. 2 пѝтѝ зѝче: propriѝetatea пѝтѝпѝтѝлѝи есте ал попорѝлѝи roman шѝи ал чесарѝлѝи, ѝар поѝ сѝпѝтем сокотѝдѝи нѝмаѝ ка посесорѝи шѝи трѝзѝторѝи de фолос.*)

Дѝнѝ че ager romanus, адѝкѝ цѝнѝтѝл сѝѝ агрѝл Romeѝи ѝвсесе копѝnc de Romѝлѝс, реѝеле Nѝма зрѝмашѝл лѝѝ дѝпѝрѝдѝи ачел агрѝ; Motesquieu зѝче кѝ ачела с'ар ѝѝи дѝпѝрѝдѝт днтре тодѝи лѝкѝиторѝи Romeѝи сѝзрѝ осевѝре шѝи дѝн пѝрѝдѝи егалѝе, дар алт вѝрѝват адѝнк Niebur креде кѝ дѝпѝрѝдала с'ар ѝѝи фѝкѝт нѝмаѝ ла фамиѝилѝе патриѝциѝе; ѝѝе оѝѝкѝм romanѝи кѝ дѝпѝрѝдѝеа агрѝлѝи нѝ с'аѝ фѝкѝт propriѝетарѝи ал лѝѝи, чѝи idѝea propriѝetѝii аѝ рѝтас наѝионалѝ, ѝар партиѝкѝларѝи трѝѝеа нѝмаѝ фолосѝл шѝи — авѝ дѝрѝтѝл а vinde фолосѝреа лѝѝи ѝарѝш тот ла четѝденѝи, ка шѝи кѝм аѝи зѝче: агрѝл roman дѝн воѝа зѝлор дѝн-трѝег е ал пострѝ ал romanѝлор ка propriѝетарѝи, ка попор, ка наѝѝе, ка стат, ѝар нѝ ал меѝ нѝчѝ ал тѝѝ, нѝчѝ ал сѝѝ. Аша дар ла romanѝи статѝл дѝнтрѝег се сокотѝа de propriѝетарѝи сѝверан шѝи примѝарѝи, дела карѝе пѝрѝchedea пѝтереа кѝдѝигѝторѝе шѝи пѝстрѝторѝе, шѝи кѝ тот дѝрѝтѝл; кѝчѝ чѝеа

че авѝ Roma, нѝ кѝдѝигѝсе нѝмаѝ зпѝл, нѝчѝи нѝмаѝ зпѝи, чѝи тодѝи аѝи еѝи лѝкѝиторѝи. Ачѝеастѝ propriѝетате сѝверанѝ се маниѝфѝста шѝи дѝн кѝмпѝлѝтѝл дѝрѝнт de проскѝрѝпѝѝе, дѝн вирѝтѝтеа кѝрѝзѝа статѝл реокѝпа мошѝилѝе, агрѝи ачелор патриѝоѝдѝи, карѝи пѝнтрѝ врео вѝнѝ ера рашѝи дѝн лѝста тѝдѝларѝлор статѝлѝи. Фѝелѝл ачѝста de propriѝетате сѝверанѝ фѝ пѝстрат ла Roma ка врео шѝепте сѝте аѝи. Церѝмонѝа сѝвѝршѝтѝ de зп попѝ шѝи маѝи тѝрѝзѝи de зп маѝѝсѝрат сѝѝ дереѝгѝторѝи кѝ прилежѝл дѝнѝзѝрѝи фѝкѝте ла вреѝн четѝдеан дѝн о парте de агрѝ пѝстрѝ сѝвенѝреа шѝи кѝар дѝрѝтѝл de propriѝетатеа примѝитѝвѝ а зѝлор карѝи dede-серѝ Romanѝлор агрѝл. Ачѝеа церѝмонѝе се фѝчѝеа кѝ дѝѝѝѝереа терѝминѝлѝи днтре хотарѝл зпора шѝи ал алтора. Кѝпоскѝт есте, кѝ ачел Terminus, ачѝеа пѝатрѝ сѝѝ вѝтѝк тѝрѝциѝиторѝи de propriѝетѝдѝи ажѝпсесе ла romanѝи дѝн пѝтерѝл шѝи ранѝл зѝлор, атѝт de тѝлѝт се рѝспекта ла дѝн-чѝпѝт propriѝетатеа. Фѝекарѝе кѝмп шѝи агрѝ тѝсѝрат шѝи дѝспѝрѝдѝт de попѝ (augur) кѝ зп терѝмин, devenia о вѝсерѝкѝ пѝнтрѝ фамиѝиа дѝн акѝреѝи propriѝетате трѝчеа. Кѝ атѝта рѝелеѝоѝитате дѝпѝрѝдѝрѝ реѝѝи Romeѝи пѝтѝпѝтѝл кѝдѝигѝат. Ачѝеаш датѝнѝ сѝѝ пѝзѝт шѝи маѝи тѝрѝзѝи ла дѝпѝрѝдѝеа цѝнѝтѝрѝлор сѝвѝжѝгате. Дѝкѝнѝпарѝеа ла зѝлѝ Terminus корѝспѝнѝдеа зѝлѝлѝи Herkeios ла Елѝнѝи. Дѝнѝ веакѝрѝи церѝмонѝа Авѝгѝрѝлѝи roman фѝкѝ лок деомѝетрѝлор адѝкѝ тѝсѝзѝторѝлор de лок. Дѝн зрѝмарѝеа лѝдѝирѝи креѝѝиѝтѝлѝи дѝн веакѝрѝилѝе de мѝжлок ѝар фѝ примѝитѝ о церѝмонѝе рѝелеѝоѝсѝ ла дѝпѝрѝдѝеа de локѝрѝи, кѝчѝи aggrimensores дѝн веакѝрѝилѝе ачѝлеа се асѝмѝпѝа кѝ авѝгѝрѝи антиѝи.

*) Vezi maѝи тѝлѝте дѝн materia ачѝеаста la M. Giraud; Recherches sur le droit de propriѝetѝe chez les Romains.

Дн епока а дѡа (кам дѡпъ рѣсвѡіеле картаcene) дѣм де претендїіле повїліміі romane (патрїдїї, сенаторї, кавалерї) де а траце ла сїне тѡтъ стѣпнїреа пѣтѣтѣлї націонал. Ачі vedem о черкаре де а стрѣформа пропрїетатеа дѡпъ форма прїмітѣ ларѣсрїтенї, ка адїкѣ фрѣнташії сѣ зїкѣ: тот есте ал пострѣ дїн воїнда зеїмор, їар глѡтеле аѣ се аценте пѣтїаї дела вѣпѣтатеа пѡстрѣ. Аша дар карактерѣл ремецеос лѣѡ о формѣ кѣ тотѣл полїтїкѣ. О кастѣ претїнде пропрїетатеа шї скѡте дїн ea не тот попорѣл. Дар попорѣл дїн Roma нѣ апѣкасе а фї свѣжѣгат де прїнчїпеле шї де аѣкторїтатеа че змїліа не рѣсрїтенї; попорѣл roman ажвнсесе ла ѡрешкаре кѣпѡщере де сїне шї де дрептѣрїме сале, аша ел череа сѣ їнтре де о потрївѣ кѣ повїлімеа дн дрептѣл днпѣрїдїрїї пѣтѣтѣлї: ѡртарѣлѣпте серїѡсе днтре повїліме шї попор; ачеста рѣмасе днвїнгѣторїѣ. — Tribuni plebis, адїкѣ кѣпїтанїї апѣрѣторї де їнтереселе попорѣлї фѣкѣрѣ днтр' зп тїпї мїнзїа. — Dїн мїнзѣл ачеста пропрїетатеа ла romanї днчепѣ а днѣрѣка трептат карактер тот маї їндївїдѣал; фїекаре зїчеа: воїеск сѣ ам чева шї сѣ їдїѣ кѣт ѣ ал меѣ шї кѣт есте ал алтора. Днсѣ токма кѣ кїпѣл ачеста рѡта ферїчїрїї пентрѣ попор їарѣш се днѡрсе спре рѣѣ. Прїнчїпѣл дѡпъ каре попорѣл фѣ днвїнгѣторїѣ ера дн сїне дрепт; дар кѣ днчетѣл крескѣнд попѣладїа, пропрїетѣдїле пѣрїнчїлор се апѣрѣнда фѡрте таре пѣпѣ ажвнцеа ла фїї шї ла непѡдї, сѣрѣчїа попорѣлї кресцеа вѣзѣнд кѣ окїї, шї сѣрачїї ера сїлїдї ашї вїнде свнчїрїле фѣшїѡре де пѣтѣнт каре ле маї рѣмасерѣ. Чїне кѣтпѣра

ачеле фѣшїѡре? Бѡгадїї, фамїліле патрїдїене, ле кѣтпѣра шї ле коммасса дн тошїї фѡрте марї, дїн каре апої їар днпѣрѣдїа ла сѣрѣчїме, днсѣ пѣтїаї дн арендѣ скѣтпѣ фѡрте,*) саѣ че ера шї маї рѣѣ, повїлії авеа сѣте де ровї кѣщїгадї дн рѣсвѡіе, кѣ ачещїа лѣкра агрїї, їар глѡтеле romane шї їталїче лївере рѣтѣнеа перїѡре де фѡме кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ кѣт romanїї чеї адевѣрадїї фѡрте аневѡіе се пѣтѣ днвнплека а днвѣда шї месерїї, де шї кѣщїгѡсе, дар прѡсте, некѣрате шї пѣтѣрѡсе, чї вїада romanѣлї ера агрїкѣлтѣра, армеле шї дерегѣторїїле. Пѣпѣ ла че тѣсѣрѣ се концентрасе маї вѣртос ager publicus адїкѣ домепеле саѣ тошїїле статѣлї дн тѣла пѣдїнелор фамїлії, пѣтем днкеїе дїн ачеа сїнгѣрѣ пїлдѣ, кѣ свпт днпѣратѣл Nero сїнгѣр шесѣ romanї ера пропрїетарїї де жѣтѣтате пѣтѣнтѣл Афричеї, каре дн кѣпрїнсесерѣ romanїї. „Пропрїетѣдїле марї аѣ пердѣт Італїа шї їатѣ кѣ перд шї не провиндїї,“ зїсесе Plinius їсторїкѣл натѣралїст шї ел грїсе зп mare адевѣр. Днсѣ кѣтм вѣзѣрѣт, пропрїетѣдїле марї се пѣскѣрѣ днп недертѣрїта тѣрѣндаре а агрїлор. Тѡтъ лѣпта повїлілор Грахї днчепѣтѣ шї свѣрїтѣ дн фавѡреа попорѣлї нѣ фолосїсе нїмїк. Кѣтплїтѣ днвѣдѣтѣрѣ! Кѣтрѣ апропїереа апѣнерїї репѣвлїчеї їдеїле релецеѡсе шї содїале дн прївїнда пропрїетѣдїї се dedесерѣ зїтѣрїї. Чел маї рафїнат їндївїдѣалїзм шї егѡїзм сѣзѣрѣта мерѣ ла темелїа статѣлї roman; фїлософїа

*) Ікѡна Ірландїеї дїн зїлеле пѡстрѣ. Везї маї дїснѣтеле пѣвлїчїдїлор асѣпра зѣварїзлї шї ле алѣтѣрѣ кѣ тревїле антїчеї Rome.

кълтиватъ пѣмаі de пѣдіні върваці алаші пѣ ера дп старе а реформа соціетатеа, дпсаиш философіа стоікѣ дп практика виецеі ші дп політикѣ пѣ пѣтрѣндеа, пептрѣкѣ еа пѣ череа de кѣт віртѣте персональ. Философіа стоікѣ фѣкѣ тогѣш атѣта, кѣ прегѣті о кале маі вшорѣ креціністѣлѣзі, дпкѣт адікѣ ші стоічіі рекѣнощѣа ші череа лівертате ші дрептѣрі персонале пептрѣ тоці оменіі, вѣтѣнд кѣ ачеаста пѣ пѣмаі склавіа, чі дѣнд оменілор ші вп дрепт патѣрал de пропріетате; атѣта пѣмаі, кѣ стоічіі пѣ комѣнарѣ, пѣ апропіерѣ ачел дрепт патѣрал de дрептѣл соціал редѣс ла оменіме ші ла зеітате. Нѣмаі евангеліа, креціністѣл есте ачела каре песте че зісе: тоці съптеці фіі аі влві пѣрпнте ші німіні дптре воі пѣ трѣвѣ съ фіе склав, апоі персоніфікѣнд [не Dѣтнезеѣ дп от, дпѣлѣ / персоналітатеа отѣлѣ ла вп rang маі палт, черек. —

Сар пѣтѣ арѣта тот дп історіе, кѣ ші ла алте попорѣ антче карактерѣл пропріетѣдіі фѣсесе маі ла дпчепѣт колектів (кѣт аі зіче обѣсек) ші соціал. Цертаніі антчі ші анѣме Свевіі дѣпѣ тѣртѣріа лѣі Тачіт ші а лѣі Чесар кѣлтѣва пѣтѣпѣтѣл дп соціетате ші дппѣрціа пѣмаі родріме. Тот асемеѣа фѣсесе ші ла попорѣме афрікане, дп інсѣла Борнео ші дп алте пѣрці асіатіче спре Кіна ші Іапаніа пропріетатеа ера саѣ а фаміліеі саѣ а семіндіеі, саѣ а ределѣі. Дп Амеріка, дп Перѣ ші Месіко пропріетатеа саѣ ера а кастелор, саѣ а фамілілор ші а семінділор. *)

*) Bezí Robertson, Istoria Americiei.

Прекѣт с'аѣ маі зіс, креціністѣл есте ачела, каре ідеа пропріетѣдіі о стрѣформѣ дпчет, трептат. Креціністѣл дптемеіе о комѣніе спірітѣлѣл дптре тоці оменіі ші дптре Dѣтнезеѣ. Комѣніа (кѣтнекарѣа, дппѣртѣшіреа) ачеаста о трекѣ ел ші ла комѣніа аверілор. Тоці крецініі се рекѣносѣтѣрѣ de фраці фадѣ кѣ Dѣтнезеѣ, прпн ѣрмаре тѣдѣларі аі ачелеіаш фаміліі. Фервіндеала кѣтрѣ нѣа креціндѣл, гѣпеле че авеа а сѣфери дела векеа волпава соціетате пѣгѣлѣ дп апропіа ші маі таре вніі de алціі ші дп копчіа кѣ легѣмнді атѣт маі стрпнсе. Челе дп тѣі дпсоцірі вісерічѣщі дпдатѣ съпт Апостолі креѣтѣрѣ кѣ комѣніа аверілор есте о ѣрмаре неапѣратѣ а вніріі дп креціндѣл. „Іарѣ тоці чеі че кредеа ера дптрѣл лок, ші авеа тѣте de обѣце: Ші мошііле ші аверіме ле вндеа ші ле дппѣрціа тѣтѣрор дѣпѣ кѣт фіеѣе кареле авеа ліпѣс (Фаптеле Апост. кап 2, стіх 44, 45) Ші іарѣш: . . Ъп върват ѡрекареле анѣме Анапіа кѣ Сапфіра тѣіереа са шаѣ вѣпдѣт даріпа: ші аѣ аскѣнс дп пред шінд ші тѣіереа лѣі ші адѣкѣнд о парте ѡрекарѣа о аз пѣс ла піѡреле Апостолілор. Іарѣ Петрѣ аѣ зіс: Анапіа пептрѣ че аѣ вшплѣт Сътана ініма та, съ мпнді тѣ Дѣхѣлѣі сѣпнт ші съ аскѣніі дп преѣл дарінеі; аѣ пѣ рѣтѣнд шіе рѣтѣнеа ші дѣпѣ че оаі вѣндѣт дптра та пѣтере ера шчл. (Фапт. Ап. кап 5. стіх 1—11). Комѣна пропріетате а аверілор ера соко-тітѣ дп веакѣрме дп тѣі а ле креціпѣтѣдіі ка сіпѣтѣрѣ копфѣртѣ кѣ спірітѣл евангеліеі лѣі Хрістос. Сѣ. Барпава дп-вѣда пе Асіаді дптокта ка ші чеімалді Апостолі. Дпсѣш С. Іоан гѣрѣ-de-авр

ши Сф. Амвросіе кредѣа, къ пропріетатеа individвалъ ар фі контраріе атът патъреї кът ши евангеліеі*) — Маї тързіѣ дп тъсвра дп кареа евангеліа пѣ о приміа пѣ маї партікъларі, чи попъръ ши паціі дп-треці, сімпатііле ши тóте легѣміоціле іѣвїрїі дптре кредіні се лърцірѣ ши речірѣ тѣлт. Глóтеле челе тарі, сімпле, пѣціп сімпдіторе ши маї пѣціп жѣдекѣторе атѣпчі ка ши астѣзі прївіа ла нóа кредіпдѣ пѣмаї ка ла орїкаре алтѣ реформѣ нóѣ. Аша дар попърѣле де ши примірѣ пе хъртіе ши дпн граїѣ сімволѣл ши порѣпчеле евангеліеї, еле дпсѣ дпші пѣстрарѣ датіпеле ши пѣравѣрїле, кѣм ши леціле лор чівїле ши політїче, іар інфлѣціа кредіністѣлѣї о сім-цірѣ преа кѣ дпчетѣл, кѣ атът маї вѣр-тос, кѣ евангеліа нічі с'аѣ окѣпат кѣ ре-формареа прїпціпелор чівїле ши політїче, чи пе ачелеа ле дпкрезѣ зпї реформе кареа ера сѣ віе пе кале фіреаскѣ дпте-меїатѣ пе мпнтеа чеа сѣпѣтóсѣ. Ісѣс Хрїстос пѣ дптродѣсе прїпціпеле нóѣ де політїкѣ ши де економїе соціалѣ, чи ско-пѣл сѣѣ чел маї де апрóпеле фѣ а реформа пе ом дп лѣзптрѣ, дп ініпѣ, кѣчі ачел даскал шїа преа віпеле, кѣмкѣ кѣрѣдїндѣсе омѣла де спѣркѣчїлїле дпн лѣзптрѣ, ел сіпгѣр се ва апѣка де стрѣформареа соціетѣціі чівїле ши політїче. Дптр'ачеа рефор-мареа омѣлї дпн лѣзптрѣ дпдатѣ дела Апостолї деде песте грѣвѣтѣці форте тарі, еа стрѣвѣтѣ пѣмаї дп парте, дпн прїпціпѣ ѣѣ де ши проповедѣторїі ера дпсѣфлаціі де дѣхѣл адевѣрѣлї, дар контрарїі лор

дпшіт маї пѣтероші дпсѣфлаціі престе тот атѣпчі ка ши астѣзі де дѣхѣл мато-неї, а лѣкомїеї, а некѣрѣдїеї ши а тіра-ніеї се лѣпціа песте тот дп кѣрареа пре-фіпѣтѣ.

Дптр'ачеа прїпціпѣл комѣпїтѣціі аверілор, а пропрїетѣціі, де кареа трактѣм ачі ши прекѣм дп дптродѣсесерѣ Апостолї, пѣ пѣтѣ стрѣвѣте дп лѣме нічі дпн алтѣ прїпціпѣ маї фіреаскѣ. Соціетѣціле челе тарі, попърѣле grande, мїліопеле пѣшї маї пот адміністра аверїле лор аша дп комѣп, ка пеще нічі дпсоцірї де зечї ши де сѣте, кѣм ера вісерїчеле Апостолїлор, сѣѣ кѣм ар фі пеще монастїрї кѣ кѣлѣгѣрї. Тотѣш ачел прїпціп ком-вѣтѣ віпїшор егоїстѣл ачелор веакѣрї ши кѣ ачѣаста ідеа пропрїетѣціі тот маї ре-лѣѣ кѣтѣваш карактер соціал ши реле-цеос, дп кѣт адїкѣ дпвѣцѣтѣтра евангеліеї „ферїчїціі чеї мїлостїві, кѣ ачїа се вор мїлѣї“ ши пїлда Самарїпеапѣлї маї рѣ-сѣпѣ пѣпѣ астѣзі дп зрекїле попърѣлор ши ва рѣсѣпа дп вечї.

(Ва ѣрма.)

ДЕЦЕНТАРЕА.

Дпфіорѣтóре е ікóна аморѣлї, дѣпѣ че лапѣдѣ кредіціа ши статѣтеле оменїрїі. Пѣлѣереа колорелор аѣ зѣврат, потїрѣл чел формос аѣ кѣзѣт, вѣлѣл сѣѣшїат, сомпѣл сомпат ши пелїпѣл дп пѣхар. Мѣїере! ѣнде е градіоса modestie, сѣвтіла кїпѣ де верѣгѣрѣ, ѣнде статѣтра чеа кѣратѣ ши делїкатѣ, ѣнде стрѣлѣчїреа чеа дпвндѣ-тóре а окїлор че стрѣвѣтеа прїптре шїрѣл чел овал ал ѣпелор кѣнд жѣраї кредіпдѣ

*) Bezı şı S. Ambrosius De Officiis ministrorum Libr. I. Cap. 28.

спонсълвѣ тѣхъ? — Аморѣл аѣ сворат, invidia аѣ ретас, шѣ престе фацѣ аѣ трас кѣте о враздѣ, дѣ гропшореле вѣлтѣвѣ с'аѣ дѣкѣватѣ тѣнѣа, шѣ пре вѣзе венѣпѣл. — Апоѣ тѣ верпѣкѣле de kondorépe вѣрватѣ! vnde e majestatika шѣ вѣонеа та статѣрѣ, vnde e свѣеаца, дѣсѣ de amor вѣта та клѣпѣ, лѣверѣл граѣѣ, гравѣтатеа, — шѣ пѣна de дѣкредѣндаре сѣте, кѣ кареа те легаѣ de мѣреаса (спонза) та? — В'ацѣ дѣпѣлдат дѣ черѣѣл, пре кареле дѣп а-дѣпчѣтеа невѣповѣдѣѣѣ вѣостре л'ацѣ dorit; кѣвѣтацѣвѣ акѣта дѣ прежѣр. —

Шѣ че ретѣне статорпѣк дѣ ом, декѣ, челеа маѣ повѣле сѣмѣдѣрѣ, челеа маѣ гра-дѣоѣе роѣе але лѣѣ се префак дѣ венѣпате вѣрѣчѣ шѣ тѣрѣчѣнѣ сѣлватѣче? — Респѣнс: ѣвѣре de ом, ка ом; ѣарѣ нѣ ѣвѣреа сесѣ-лѣѣ (sexus)! шѣ кѣ еа лѣвертатеа тѣпѣл дѣ тѣпѣл. — Сѣ нѣ фѣе мелодѣа еѣ неморѣторѣе, ар фѣ дѣкѣдѣтѣ, фолосѣтѣ шѣ вѣтатѣ дѣ кѣрѣере а сѣте de анѣ; шѣ — тотѣшѣ е мелодѣа еѣ аша проспетѣ, аша градѣоѣѣ ка шѣ дѣ зѣоа креѣерѣ. — Спонзѣле! — Спонзо! — Ачела нѣ аѣ фост кѣрат амор! — Аморѣл кѣрат е ватереа ѣнѣмѣ оменѣцѣ; ачѣа ватере de ѣнѣтѣ, кареа се мѣшкѣ кѣнд не погорѣт дѣп вѣацѣле мѣ-менѣ шѣ кѣнд кѣ чѣа маѣ de пре вѣртѣ ресѣфларе ne десѣрѣдѣм de вѣацѣ. Вечпѣкѣл амор е адеверѣл; чѣл че воеѣе а шѣл атрѣвѣа, трѣвѣе сѣл аѣвѣ, — фалзѣл: вѣп дѣкѣлчѣт — дѣтѣнекос — мѣшел вѣс. — Воѣ пѣпѣтацѣ грѣпе de флорѣ дѣсѣ нѣ ле кѣлѣвѣдѣ; пѣнтрѣ ачѣа кад вобочелеле (пѣпѣ) шѣ пѣмаѣ спѣнѣ ретѣа пре ратѣрѣ.

Ретас вѣп верпѣкѣле de kondorépe вѣрватѣ! тѣ аѣ ажѣс дѣ капѣтѣл карѣерѣ;

тѣ пѣнтрѣ лѣте нѣ маѣ аѣ пѣмѣка de а фаче. —

Шѣ еѣ ам вѣсат одатѣ о дѣлче фе-рѣчѣре, шѣ сѣ о фѣѣ потѣт моѣденѣ, ерат вѣп зеѣ, че маѣ зеѣ! а кѣрѣѣа есѣстенѣѣе, нѣмаѣ пре лѣнѣ орѣан се стрѣмторѣѣе! — Нѣ аѣ фост аморѣл кѣрат, кѣ еѣ воеам сѣ фѣѣ серѣ пѣнтрѣ воѣа лѣѣ. Шѣ кѣм ар фѣ потѣт елѣѣ фѣ кѣрат, кѣнд дѣп рѣпѣсѣ лѣ-вертатеа? —

Сомпѣл аѣ треѣкт, шѣ еѣ вѣнезѣк стѣр-пѣреа. Чечѣлѣа вѣазѣ дѣ вѣацѣле алтрѣѣ — еа нѣчѣ кѣвѣлѣт de лѣвертате нѣ шѣ аѣ трѣмѣс. Еа ар фѣ ѣвѣт склѣвлѣ; ѣарѣ пре лѣверѣл ом л'аѣ вѣтат. —

Мѣлѣетесѣк ѣѣе Dѣтѣнезеѣле! кѣ аѣ треѣкт вѣсѣл чѣѣмѣ апѣса пѣнтѣл; дѣсѣ се мѣшѣка дѣп мѣне атѣлче мѣѣ de пѣтерѣ, шѣ аѣераѣ дѣп сѣс ка шѣ флорѣ шѣ помѣ — шѣ стаѣ шѣ акѣта, елле шѣ аѣ фост кредѣн-чѣсе. Чѣ сѣмѣдѣреа с'аѣ вѣеѣзѣт, шѣ ѣкѣпеле de атѣлчѣеа, ка шѣ порѣ, кѣнд сѣреле нѣѣ маѣ аѣреѣе, кѣнд ѣѣс апрѣпе порѣ, поѣѣ трѣче кѣ вѣацѣл прѣп еѣ, — ѣарѣ дѣп департе лѣтѣнеазѣ еѣ ка шѣ копѣѣ (сорѣае) de сорѣ, шѣ алѣа лор спѣтѣл дѣѣ паре а о потеа дѣтѣрѣѣѣша, шѣ а о стрѣнѣе кѣ-трѣ сѣпѣл тѣв. —

Пѣнтрѣ че сѣ пѣлѣпг еѣ дѣпѣ торѣтѣл кареле мѣаѣ лѣсат моѣденѣреа шѣ прѣп ачѣа м'аѣ фѣкѣт авѣт? Пѣнтрѣ че се жѣлесѣк торѣтѣнтѣл дѣп а кѣрѣѣа косте дѣмѣ креѣѣе вѣп пом de вѣацѣ? — Дорѣ ѣнѣма оменѣасѣкѣ нѣмаѣ пѣнтрѣ вѣп обѣѣкт се мѣшкѣ? Еа трѣвѣе сѣ се мѣшѣче пѣнтрѣ тѣте. Аморѣл партѣкаларѣѣ паѣе invidia. Аморѣл вѣпверсал паѣе вечпѣк амор.

Длсѣпаці фрѣзеле флоріор; кѣнд кад елле атѣчі се кок фрѣктеле. —

Че десфѣтаре ера Чечіліе! кѣнд ме презѣвлат нѣптеа пре сѣв помі ші ар-ворі, — зѣвеле'мі ераѣ петректѣорі, стелеле вігілѣторі, ші нѣмаі пре тіне те портам дп інітѣ. Кѣнд лѣмеа теа тѣ ераі, ші тѣтѣ пофта есендіеі меле дѣпѣ тіне се тіндеа, ші кліпа окілор тѣі ме дпѣнда кѣ ферічіре, Сонѣл тѣѣ зпика атот потернікѣ мелодіе се вѣрса пріп віаца теа. Кѣнд пентрѣ міне нѣ ера пічі нѣпте пічі зі, чі нѣмаі зп тімп, дп кареле тѣ фрѣрѣ де дпчетареа лѣмікѣнд дп фіртамент стрелѣчаі, ші ачест тімп се нѣмеа „Чечіліа!“ Кѣлтѣріле меле нѣмаі діе серѣа, adorarea (рѣгѣчїзнеа) теа се абѣтеа дела Дѣмнезеѣ, ші свора ла тіне, ферічіреа теа о трѣцеам дп черїѣ ші о стрѣжтореам дп дпгѣста сѣерѣ а аторѣлїі меѣ, а петречері меле ла тіне, Чечіліе. —

Націі дптрєці ар фї потѣт сѣпцера лѣпге міне, мїі де плѣце дескїѣде чеї маі повїлі торі (?); ші нѣ м'ар фї потѣт помі о лакрїмѣ. Кѣнд теїзѣеам пре тіне пісѣзіам лѣмеа — тот че ера дп прецѣрѣл тѣѣ аш фї тѣнат дп есіліл тѣніеі; кѣ дї пісѣзіам пентрѣкѣ клїпеск пре тіне, третѣрам кѣдорѣ ші еї пре тіне, ва дпкѣ ші тѣ пре дї веї їзві; дѣштѣліам пре ѳменї кѣ амарѣ зрѣ; ші пентрѣ рѣвдѣріле ші ѳтеле лор, авеам нѣмаі ворѣе рѣчї ші сечї де їзвіре. Еѣ нѣ ерам немерѣїа амїкѣ, — ші пічі зпїі пѣтіміторїѣ шїам а фї коппѣтіміторѣ колсолатор. — Еѣ ерам тікѣлос, форте тікѣлос ші реѣ. — Ачеста ера зп тімп дпфіорѣторїѣ, — дпсѣ ам ші пѣтіміт пентрѣ ел, ші кѣ фервіаціі лакрїміі ам рогаг лѣмеа сѣ ме ерте пентрѣ недрєнтатеа че

ам фрѣкт. — Пріп тікѣлосїа теа м'ам дпвѣдат а їзві ѳменї, че ар фї трївїт дп порочїреа теа сѣ фак! — Нѣ влѣстѣмаціі пре пенїтєнтѣл пѣкѣтос, ел аѣ вісат ші че аѣ пѣкѣтѣт дп сонп аѣ пѣкѣтѣт. Чел че одатѣ нѣмаі зп пепт їзѣеа, ші нѣмаі пентрѣ о інітѣ сімѣеа, ші пентрѣ ачеа десфѣтаре ші дорєрї: ачел акѣма їзѣеѣ лѣмеа, се дппѣртѣшеѣе де дѣрєрїле еї. — Нѣмаі кѣнд те дппѣртѣшеѣї де дѣрєрїле лѣмі, нѣмаі атѣнче їзѣеціі лѣмеа! —

Дѣмнезеѣ те віне-кѣвінте пре тіне Чечіліе! Наѣе фїі, декѣтва воєщї а гѣста ферічіреа, ланѣдѣ влѣстѣмата стерпїчізне, ші наѣе фїі! ші ле зі кѣндѣ нѣмеле меѣ — ласѣ ші пре еї сѣ візєзе, дпсѣ дештеаптѣі кѣрѣнд. Нѣ те кѣтрєтѣра аї смѣлце дела зп пепт, де кареле еї сѣ дпкѣстѣ; нѣ те дпфіора де сѣпцеле че вор сѣпцера еї атѣнче! Пѣага се віндекѣ, ші дпп еа їмѣгѣреазѣ повїлѣ азѣціе. Історѣееле лор історїа теа, ші кѣм воєт еѣ сѣ фї серѣл сѣперстїціеі ші ал склѣвіеі, ші кѣм маі ерам сѣ тор. Шї еѣ нѣ ам торїт, спѣнеме лор ачєаста. — Нѣмѣеце лор лїѣртатеа! (де кѣтва коєєщї тѣ семпїфікаціа ачєстѣї дѣмнезеєск кѣвѣпт), — аратѣле лѣмеа, ші ле спѣне кѣ чеа маі таре парте а еї (а лѣмі), е аколєрїтѣ кѣ ѳжетѣрї, каре аша сімѣеск ка ші еї, аша вісазѣ кред, ші спєреазѣ. — Нѣмѣеце лор лїѣртатеа Чечіліе ші еѣ те воїѣ вінезіче! шїціі воїѣ ерта кѣ пре зп скѣрт тімп м'аї фрѣрат дела ѳменїме, ші м'аї фрѣкт сѣрд пентрѣ плѣпцєрї, ші орѣ пентрѣ плѣце!! —

Рєтасѣѣѣ Чечіліа! Дѣмнезеѣ кѣ тіне! —
1842 Август ⁷/₁₉.

Дппѣртѣшеѣе дпп К. М.

П а т р ъ М е с е р і і.

Патръ месеріі дїспетъндъсе деспре
фолосъл че адък оменїреї, зїчаеаѣ:

1 Преотъл . . . Еѣ тѣ роу лѣї Дѣтне-
зеї пентрѣ тоці.

2 Солдатъл . . . Еѣ вѣрѣндѣтї сѣпцеле
анѣр пе тоці.

3 Пѣлгарѣл . . . Еѣ лѣкрѣнд пѣтѣптѣл
хрѣнск пе тоці.

4 Пѣдекъторѣл . . . Еѣ вѣ тѣлѣк
не тоці.

Пе лѣогъ ачещїа, пої ам пѣтеа адѣ-
оці дѣкѣ ѣн ом літерат, акѣрѣеа кѣвїнте
ар авѣ дѣцелесъл вѣрѣтор: Еѣ вѣ дѣвѣд,
вѣ тѣлѣгѣѣ, ве дѣкѣрѣежѣ, вѣ веселеск пе
тоці шї ачѣаста пѣ есте ѣн мїк лѣкрѣ! вѣ
обсервѣ, вѣ ексамїнез, вѣ кѣпоск пѣпѣ
дѣ адѣпкѣл інімеї, вѣ дескрїѣ, вѣ зѣгрѣ-
вѣск, вѣ арѣт фїенѣе-кѣрѣеа карактерѣл сеѣ;
предѣск дѣделетнїчїрїле шї дѣсѣшїрїле
воастрѣ; вѣ лѣтїнез, вѣ кѣртенеск, вѣ по-
вѣдѣеск, вѣ дѣпалѣ шї вѣ спрїжїн, фѣрѣ
тїне вої тоці адї фї дѣкѣ дѣгропадї дѣ
дѣтѣперїкѣл ігнорандїеї; фѣрѣ тїне, вої
адї фї дѣкѣ дѣвестїдї кѣ рѣшїнеа вѣрѣвѣрїеї.
Дакѣ пѣ м'ашї дѣгрїжѣ сѣ вѣ дѣдрепт
їдеїле, сѣ вѣ дѣподобеск септїментеле, сѣ
вѣ дѣдрепт пѣравѣрїле, сѣ вѣ сѣпцїѣ тѣ-
нїерїле, содїетатеа че формаці астѣзї дѣ-
тре вої ар фї ѣн лѣкрѣ прост, ба дѣкѣ шї
рѣшїнос. Ашадар вої тоці сѣптѣдї даторї
лѣвѣрѣїлор меле, кѣ вѣпѣтѣдїле челе маї
предѣоасе де каре вѣ вѣкѣраці дѣ вїада
воастрѣ. Адї кѣпоаѣе вої, фѣрѣ тїне,
предѣл дѣїпделор шї а фѣрѣтоаселор арте?
фѣрѣ тїне, адї пѣте деосевї вїртѣдїле аде-
вѣрате де челе фалсе? . . . А. Р.

Провервїї оріентале.

Кѣтѣ дѣїпца ка кѣнд п'аї авѣа се торї
нїчї одатѣ; кѣтѣ вїртѣтеа ка кѣнд аї авѣа
се торї дѣ тот мїнѣтѣл.

Че с'а пѣскѣт трѣвѣїе се тоарѣ; че
тоаре се пѣѣе де поѣ. Омѣле, пѣ дѣї че
аї фост маї пѣнѣте; дѣваѣѣ а кѣпоаѣе че
естї акѣт; шї аѣеапѣтѣ че ва сѣ фїї.

Кѣнд сѣпѣт арборїї дѣкѣркаці де фѣрѣ-
кѣтѣрї дѣшї плеакѣ крѣпцїле, — кѣнд ажѣп-
ѣе ѣн ом вѣп ла дерегѣторїї маї; се плеа-
кѣ ка сѣ ажѣте алтора.

Карѣ прїмеѣе пе ѣн прїетен кѣ сїпче-
рїтате, пе рѣденїї кѣ предѣїре, пе фѣтеїле
кѣ полїтеѣѣ, пе чеї сѣрачї кѣ дарѣрї шї кѣ
ворѣе вѣпѣ, пе чел семѣѣ кѣ превенїѣѣ
пе чеї рѣтѣчїторї кѣ дѣвѣдѣтѣрѣ вѣндѣ,
пе ѣн дѣделент аша прѣкѣт дѣ чере іні-
та, ѣнѣл ва ачѣла ѣ ѣн ом прѣтїнос.

Пе дѣвенїпатѣл пом а лѣмеї дѣкѣркат
де фѣрѣпѣтѣрї амаре дѣфлореск доѣѣ флорї
адѣпате де роза вѣпѣтѣдѣї черѣцї. Ѣна ѣ
поесїеа, еа алїпѣ спїрїтѣл кѣ апа вїедеї;
чѣалалѣт ѣ прїетенїеа, еа дѣтѣрѣеѣ,
вїндекѣ шї стѣтпѣрѣ ініма.

Маї ѣшор кѣшїдї аѣр дїп сїпѣл пѣ-
тѣпѣтѣлѣї декѣт дѣла чел дѣнавѣт; ел маї
вѣкѣрос дѣшї дѣ сѣфлетѣл.

Карѣ арѣ дѣвѣдѣтѣрѣ пентрѣ алції,
пѣртѣ ка орѣл фѣкїлеа, фѣче лѣтїпѣ ал-
тора, ел дѣсѣшї мерѣе дѣ дѣтѣперек етерп.

Кѣвѣптарѣа дѣ рѣдїкѣ пе ом асѣпра
вїетѣдїлор; дар дакѣ веї кѣвѣпта пѣвѣпѣ-
ѣе — фѣрѣ прїчѣперѣ — ва ста вїетатеа
асѣпра та.

J. J. Mány.